

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10975850>

Qobilova O'g'iloy

233- umumiy o`rta ta`lim maktabi direktori

Annotatsiya: *Ushbu maqolada aholi o`rtasida kitobxonlikni targ'ib qilish bo'yicha fikr mulohazalar keltirilib o'tilgan. Badiiy adabiyotlar insonlarning dunyo qarashlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'libgina qolmay, o'z-o'zidan inson kelajagiga va kelajakdagi o'z yo'lini topib keta olishida eng kerakli manba bo'lib xizmat qilishi kafolatlangan.*

Kalit so'zlar: *Badiiy adabiyot, kitobxonlik, savodxonlik, dunyoqarash, ilm-fan rivojlanishi.*

Abstract: *In this article, I have given opinions on reading fiction and masterpieces and promoting reading for young and old. Literary literature is not only important for the development of people's world views, but it is guaranteed to serve as the most necessary resource for the future of a person and finding his way in the future.*

Key words: *Fiction, reading, literacy, outlook, development of science*

Аннотация: *В этой статье я высказал свое мнение о чтении художественной литературы и шедевров, а также о пропаганде чтения среди молодежи и пожилых людей. Литературная литература не только важна для развития мировоззрения людей, но она гарантированно послужит самым необходимым ресурсом для будущего человека и поиска своего пути в будущем.*

Ключевые слова: *Художественная литература, чтение, грамотность, мировоззрение, развитие науки.*

KIRISH

Bugungi texnika davrida mamlakatimizda yoshlarning ma'naviy-intelektual salohiyati ong tafakkuri va dunyo qarashini yuksaltirish, ona Vatanimiz va xalqimizga muhabbat va sadoqat tuyg'usi bilan yashaydigan barkamol avlodni tarbiyalashda kitobxonlik madaniyatini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Xususan mamlakatimiz Prizedenti Sh.Mirziyoyevning 2017-yil 13-sentabrdagi "Kitob mahsulotlatini chop etish va tarqatish tizimini rivojlantirish, kitob mutolaasini va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ibot qilish to'g'risida"gi PQ-37-71-son qarori asosida yurtimizning barcha ta'lim dargohlarida hamda ta'lim sohasiga tegishli bo'lgan dargohlarda, kitobxonlikni rivojlantirish borasida bir qancha chora tadbirlar amalga oshirilib borilmoqda. Biz buning misolini dastlab yurtimiz yoshlarini kitobxonlikka jalb qilish uchun amalga oshirilayotgan ishlarilni yaqqol misoli deb olishimiz mumkin. Prezidentimizning "Bugun bitta kitob o'qigan bola ertaga 10 ta televizor ko'rib o'tirgan bolani boshqaradi" deb ta'kidlagan so'zlari, bundan tashqari

barchamizga ma'lumki Prezidentimizning yana bir qarorlari 2018 -yil 12-maydagi "Buyuk allomalar,adib va mutafakkirlarimizni ijodiy merosini keng o'rganish va targ'ib qilish maqsadida yoshlar o'rtasida kitobxonlik tanlovlarini tashkil etish to'g'risida"gi PQ-37-21-sonli qarori ijrosini tam'inlash maqsadida yoshlar o'rtasida "Yosh kitobxon" ko'rik tanlovlari yoshlarimizga qaratilgan e'tibor naqadar kuchli ekanini ko'rsatadi.¹

ASOSIY QISM

Kitob umr yo'llarini yorituvchi so'nmas nur inson hayotiga mazmun baxsh etuvchi saodat manbai ekanligini ayni damda yoshlarimiz yoddan chiqarib qo'ymoqdalar.Hozirga kelib, kitobxonlikdan farqli o'raloq ijtimoiy tarmoqlarda faollik oshib bormoqda. Yoshu qari o'zlarining qimmatli vaqtlarini ijtimoiy tarmoqlarda behuda o'tkazishmoqda. Natijada es ilm-fan darajasi keskin tushib bormoqda. Borgan sari kitoblarni asta-sekinlik bilan tark qilishmoqda.Ming afsuski,kitob do'konlaridagi yoshlar soni video o'yinlar o'ynaladigan joydagi yoshlar sonidan anchagina past.Ayni paytda badiiy asarlardan ko'ra online o'yinlar,instagramdagi blogerlar hayoti, online chatlar yoshlarimizni ko'proq qiziqtirmoqda.Bu esa biz uchun haqiqiy halokatdir. Shu sababli yoshlarimiz bevosita turli xil ekstremistik yo'llarga kirib ketmoqdalar.Shu va bu kabi no'joya ishlarning barchasining ostida kitobni tark qilish joy olgan desak adashmagan bo'lamiz. Kitob o'qigan o'z ustida muntazam ravishda ishlab kelayotgan yoshlar bunday qing'ir yo'llarga kirmaydilar.Kitob o'qigan insondan yomonlik,buzg'unchi g'oyalar,ekstremistik tizimlarga qo'shilish yoki tashkillashtirishlar chiqmaydi.Ularda ilm bor, yuksak tafakkur bor.Haqiqatan ham, kitob o'qigan inson qaysi sohada ishlamasin, teran fikrlash, oqu qorani ajratish, murakkab vaziyatlarda oqilona qaror qabul qilish ko'nikmasiga ega bo'ladi. Bir so'z bilan aytganda, kitobxonlik buyuk kelajak kafolatidir.Shu sababdan ham,yoshlarni ma'naviy har tomonlama yetuk va intellektual jihatdan tarbiyalash uchun kitob o'qishni ommalashtirish,kitobga muhabbatni kuchaytirish zarur.Bu borada bizga ommaviy axborot vositalari,ko'chalarda,metro va avtobuslarda o'rnatilgan reklama monitorlari katta yordam berishadi.Metro yoki avtobuslarda o'rnatilgan reklama monitorlarida oziq-ovqat mahsulotlari,energetik ichimliklar,uy jihozlari va shunga o'xshash turli xil reklamalarni har kuni xohlasak xohlamasakda ko'rishimiz mumkin.Lekin bu mahsulotlar hozirgi kunda umuman reklamaga muhtoj emas. Ayni paytda, faqatgina kitoblar va kutubxonalar reklamalariga juda katta ehtiyoj sezilmoqda.Hozirgi zamonda insonlar faqat va faqat reklamalarga, turli tuman shablonlarga ishonishadi.Shundan kelib chiqqan holda monitorlardagi oziq-ovqat reklamalarini qisqartirib,kitoblar va kutubxonalar reklamalarini qo'shsak manfaatliroq bo'lar edi.O'rta ta'lim maktablar, texnikum kollejlari o'quvchilarini kutubxonalariga ekskursiyalarga olib borilsa kitobga bo'lgan mehr yanada oshadi deb o'ylaymiz.Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 14 dekabrda N 781-sonli qarori bilan 2020-2025 yillarda kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash milliy dasturini uch bosqichda amalga oshirish ko'zda tutilgan.1-bosqich-2020-2021 yillarda kitobxonlik madaniyati rivojlantirish bo'yicha tashkiliy-huquqiy mexanizmlarni takomillashtirish choratadbirlarini amalga oshirish; 2-boshqich 2022-2023 yillarda kitobxonlikka oid infratuzilmani

mustahkamlash; 3-bosqich-2024-2025 yillarda yoshlarning kitobxonlik madaniyatini jadal rivojlantirish, ularning intellektual salohiyati o'sishi hisobiga inson kapitali sifatini yaxshilash kabi muhim mezonlar belgilangan.³Dunyoni faqatgina ilm bilan zabt etish mumkin. Ilmni chuqur egallashning siri esa bitta-kitob o'qishdir. Kitob — bilim manbai”, deymiz. Bu isbot talab qilmas haqiqat. Zero, inson bilimni asosan kitob orqali oladi, uning tarbiyasi ham kitob yordamida shakllanadi. Yoshlarimiz badiiy adabiyotlarni o'qiganda, ularning dunyoqarashi kengayadi, hayotga munosabati o'zgaradi. Bugun bir dona kitob o'qigan bola ertaga yana o'qiydi va shu zaylda ketib Haqni taniydi. Haqni tanigan yosh hech qachon yo'lidan adashmaydi. Jahon madaniyatiga munosib hissa qo'shgan ajdodlarimiz erishgan betakror yutuqlarning sababi ham kitob mutolaasidir. Buyuk shoir va mutafakkir Alisher Navoiy hazratlari yozganidek, “kitob – beminnat ustoz, bilim va ma'naviy yuksalishga erishishning eng asosiy manbai”dir.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, inson hayoti uchun eng zarur narsalar qatorida birinchi non bo'lsa, ikkinchisi kitobdir. Non insonning qornini to'ydirib kelsa, kitob aql zakovatini boyitib keladi. Ma'naviyati yuksak va barkamol jamiyat esa davlat taraqqiyotiga asosiy poydevor bo'lib qolaveradi.

REFERENCES:

1. <https://iiv.uz/news/kitobxonlik--kelajak-kafolati>
2. <https://yuz.uz/uz/news/kitobxonlik--buyuk-kelajak-kafolati>
3. daryo.uz/2020/12/15/ozbekistonda-kitobxon-madan-dasturi